

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap. MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapest: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik. Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Vatzina R. hirdetési irodájában.

78. szám.

BRASSO, Csütörtök, július 9-én.

I-ső évfolyam 1885.

Előfizetési felhívás

„BRASSÓ”

ozimü

politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lapra.

Lapunk július elsejével a második félévbe lép-
vén, ezennel új előfizetést hirdetünk. Eddigi t. elő-
fizetőinket kérjük tisztelettel, szíveskedjenek előfizeté-
seiket mielőbb megújítani, minthogy lapot csak úgy
küldhetünk, ha az előfizetési díjak rendesen bekül-
detnek.

A hazafias cél iránti tekintetből kérjük lapunk
szíves terjesztését.

Előfizetési ár:

jul.—decz. (fél évre) 3 frt 50 kr,

jul.—szept. (negyedévre) 1 frt 80 kr.

Külföldre félévre 10 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány-
nyal küldendők a „Brassó” kiadó-hivatalába (Alexi
könyvnyomdája, színház-utca 95. sz. a.)

Kívánatra bárkinek mutatóvány-számmal kész-
ségesen szolgálunk.

Mint eddig, úgy ezentul sem fogunk kimélni
semmi anyagi áldozatot, csak kérjük a t. közönség b.
tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” kiadóhivatala.

A romániai kereskedelmi szerződés kérdéséhez.

II.

Utaltunk volna az eddigiekben az „Or-
szágos gazdasági egyesület”-ben uralkodó fel-
fogás hamis voltára, illetőleg kimutattuk, hogy
annak érvényesítése reánk nézve mennyi hát-
ránnyal birna, habár a szűkebb értelemben
vett Magyarországra tagadhatatlanul nagy előny
volna.

A romániai gabona vámmentes behozatala
nagy versenye a magyar buzának. Ezt nem
tagadjuk. De vajjon valóságban káros beha-
tás-e ez? Az erdélyi malmokban tulnyomó
a román buza, sőt a budapesti malmok is nem
ritkán román buzát őrlnek s hazai liszt gya-
nánt hozzák külföldi forgalomba.

Ezen szempontból kiindulva, természetese-
sen nagy előny volna a határ teljes elzárása
Romániával szemben.

De egészen másképen állnak a viszonyok
nálunk. Mi közvetlen összeköttetésben va-
gyunk Romániával, ez a mi piacunk s ez
utunk a kelet felé. Könnyelműség volna te-
hát ezeket az érdekeket teljesen figyelmen ki-

vül hagyni. Már a mai állapotok is tartha-
talanok.

Szolgálok példakkal.

Egyike a legnagyobb kiviteli cikkeknek
az u. n. tulipántos ládák. Egy ilyen ládának
ára itthon átlag 2 frt, de ha átviszik iparo-
saink Romániába, a vám néhány krajczár hi-
jával ugyanannyi, mert a láda festve lévén,
a románok finom butor gyanánt vámolják el.
S ha már most tekintetbe vesszük, hogy az
eladást közvetítő kereskedő is nyereszkezik a
tárgyon, nem csodálkozhatunk, ha az ily lá-
dák szállítása évről évre csökken. Ára Romá-
niában sokkal magasabb, mint a tárgy maga
megérné.

De ne feledjen el az országos gazdasági
egylet egy más, igen fontos körülményt sem.
Románia kormánya minden tőle telhetőt elkö-
vet arra nézve, hogy odaát az ipart meghono-
sítsa s ép ezért oly intézkedéseket tesz, a me-
lyek nagyon is közel állanak a védvámokhoz,
s ezt annál is inkább fogja éreztetni Magyar-
országgal, a melyet tiszta szívből gyűlöl.

A németek és francziák, de különösen
előbbieik, nagyon erősen kockétoznak Romá-
niával, s ha mi nem igyekszünk elfoglalni a
tért s azt magunknak biztosítani, akkor nem-
sokára lesz alkalmunk tapasztalni, hogy Ro-
mániában német tőke fog ipart teremteni. —
Ettől félünk mi legjobban. Azzal a pillanat-
tal, a melyben ott gyárak emeltettek és szak-
értőn vezettetek, — örökre vége a mi ipa-
runknak.

Ezt pedig a gazdasági egyesület nem akar-
hatja s a kormány tenni nem fogja, mert ez
egyenértékű volna az ország délkeleti részének
s egész Erdélynek megrontásával, — hahogy
ezzel kapcsolatban más intézkedés nem tétetnék.

Az erdélyi iparos nyerstermékeit nagyob-
bára Romániából kapja, még pedig lehető ol-
csón. Ugyanazon nyerstermékeket beszerez-
hetné Magyarországról, az Alföldről is. Minő-
ségben nem is volna különbség, de annál in-
kább árban, a mi teljesen lehetetlenné tenné
versenyképességünket. — Ha tehát el akarjuk
zárni a romániai határt, illetőleg korlátozni a
behozatalt s ez által indirekte lehetetleníteni
a kivitelt, akkor gondoskodni kell a reakció
megakadályozásáról is.

Ez pedig a „Nemzet” brassói cikkirójá-
nak véleménye szerint lehetséges csak.

Az első feltétel, hogy Erdélyt be kell
hálózni vasutakkal; a második: a tariffát oly
annyira leszállítani, hogy a nyerstermékek
hozzánk ép oly árban érkezzenek, mint jelenleg
a romániaiak.

Ez esetben nyer a honi termelő, emel-
kedni fog a mezőgazdaság s mi nem károsó-
dunk; míg másrészt ipartermékeink kárpótol-
tatnak az ottani piacczal.

Ez az egyedüli modus — más nincs; de
mert ennek teljes keresztülvitele hosszabb időt
igényel, részünkről a kereskedelmi szerződés
megújítása mellett vagyunk, csak hogy előnyö-
sebb feltételek mellett.

Nem vagyunk elfogultak, nem akarunk
múltánytalanok lenni.

Követelünk annyit, a mennyit követelni
jogunk van, sőt kötelességünk is iparunk s ke-
reskedelmünk emelése és biztosítása szempont-
jából, de ne zárkozzunk el a szomszéd állam
múltányos kívánságai elől, és tegyük ezt első
sorban a szarvasmarha- és sertésbehozatal ügyé-
ben, a mi nemcsak nekik, de nekünk is igen
nagy hasznunkra van. Kellő óvintézkedések
mellett ez nem lehetetlen, sőt nagyon könnyen
keresztülvihető.

Nem szándékunk részletesen kiterjeszkedni
a követelendőkre, csak egyre akarunk utalni.
Hazánk nem ismer különbséget magyar és
nem magyar honpolgár között; minden nem-
zet fiai itt egyenlő jogokat élveznek. De nem
ugy Romániában, ott különbség van román s
idegen között; a román honpolgár jogait csak
nagyon korlátozva élvezheti az ott lakó ma-
gyar alattvaló, sőt mi több, utóbbiak teljesen
ki vannak szolgáltatva a román hatóságok ön-
kényének, különösen akkor, ha monarchiánk-
nak gyenge képviselője van ott. Ezeknek vé-
delmére kelni, most van a legjobb alkalom.

Követelje tehát kormányunk mindenk-
előtt a magyar alattvalóknak teljes egyenjogo-
sítását a román honpolgárokkal, s csak ha ezt
megteszi a román kormány, akkor bocsátkoz-
zunk további tárgyalásokba, a melyek kizáró-
lag az ipart s kereskedelmet illetik.

Erős meggyőződésünk, hogy az ügy si-
mán, mindkét fél melegezésére fog lefolyni.
Legalább kívánjuk s reméljük.

—y.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Afganistán újabb története.

(Irta Radányi József.)
(Folytatás.)

Az angolok belátván, hogy Afganistánban ural-
mukat fenn nem tarthatják, a lezajlott harcok alatt
fogságba esett Dost Muhammedet szabadon bocsáták,
ki ekként trónját ismét elfoglalhatta. Ő azonban en-
nek dacára gyűlöletét le nem győzhetvén, kéz alatt
bosszu-tervet kovácsolt, s 1846-ban már a sikszekkel
szövetkezett az angol-indiai birodalom megbuktatására.
Új harc tört ki a szövetségesek és a britek között,
melynek most Pendschab vala színhelye. Több véres ütkö-
zet után Gudscheratnál vívott a döntő csata
1849. febr. 21-én, melyben a khán a sikszek által
eserben hagyatva, 1600 emberével az Induson át or-
szágába menekült, míg a britek a Cheiber szoroson is-
mét áthatolván, s egyes afgán törzseket meghódítván,
a sikszek tartományait is bekeblezék saját birodal-
mukba.

Ily balsiker után a büszke emir további bosszu-
terveivel felhagyott, annyival is inkább, mert tettere-
jét új események vevékigénybe. Ugyanis Jár Muhammed
khán, Herát uralkodója, 1851-ben elhalálozván, örö-
kösdési viszályok zavarták meg az ország nyugalmát,
és Dost Muhammed maga is trónkövetelőként lépett fel.

Szüksége volt tehát egy hatalmas szövetségesre, s ezt
az angol-indiai kormányban, mely az orosz hatalom
növekedését Ázsiában irigy szemmel nézte, föl is lel-
te, a mennyiben azzal 1855-ben véd- és daczszövetséget
hozott létre.

De Nasr-Eddin perzsa sah, új serget küldött
Herát ellen, mely elől Dost Muhammed hátrálni kény-
szerülvén, a perzsák a várost bevették és Oroszország
kegyenczét, Juzufot, mint Perzsia hűbérnökét, He-
rát királyává tették. Juzuf uralma azonban nem vala
tartós, mert 1857-ben már Achmed khán, Dost Mu-
hammed unokaöccse, lépett helyébe, ki nagybátyja
haragja elől Teheránba menekülvén, csakhamar Herát
fejedelmévé lön, mint Perzsia hűbérnöke.

De Dost Muhammed azért Herát birására irányult
rég szándékával fel nem hagyott, hanem csak az al-
kalmat leste ebbeli terve kivitelére, mely nem sokáig
váratott magára. Kandahár khánja ugyanis ez időben
Herát egyik tartományát, Ferrah-t, magához ragadta
vala. Dost Muhammed e körülményt a maga javára
felhasználndó, a nevezett khánt háborúval megtá-
madta, legyőzte, s ez uton Terrah-t is birtokába ejtette.

Achmed khán most arra az oktan kísérletre
vetemül, hogy hatalmas ellenétől az elvesztett tarto-
mányt fegyver erejével visszavegye, minek azután az
lett a következménye, hogy maga Herát is a kabuli
emir uralma alá került.

Anglia nem nézte ugyan jó szemmel, miként lön
Dost Muhammed Herát és az északi khanatusok meg-
hódítása által egész Afganistán urává, s alapítá meg
India kapuinál hatalmas birodalmát; más részről mind-
azonáltal nem sokat bánta, hogy Herát az orosz be-
folyás alatt álló perzsa sah kezéből kiesett, s különben
is épen akkor az indiai lázadással erősen el lévén
foglalva, a dolgok menetébe épen nem elegyedett, sőt
ellenkezőleg, a fenn érintett szövetségi daczára, jónak
látá Dost Muhammed semlegességét havi tíz ezer font
sterlinggel megvásárolni az indiai háboru egész tar-
tamára.

Dost Muhammed-nek 1863-ban bekövetke-
zett halála után évekig tartó belviszályok dultak az
országban, mire azon általa tett intézkedés adott
okot, hogy Afzul és Azim nevű idősebb fiainak mel-
lőzésével, az ifjabbikat, Sir Alit, jelölte ki utódául,
mely megalázás miatt idősebb fiverei ellene fellázad-
tak, s véres testvér-harc viharzott a birodalom min-
den zugában. Afzul, Balk tartományban, Azim pedig
az ország keleti részében állott a lázadás élére; ezek-
hez csatlakozott még egy fiatalabb fivér, Enim, a ki
Kandahárban tűzte ki a lázadás zászlóját. Legelőbb
ez utóbbi esett el Kelat-il-Ghilzinél, majd meg Sir Ali
veszté el legidősebb fiát. Változó szerencsével folyt a
harc, s nemsokára a vetélytársak mellett azok fiai is
jelentékeny szerepet vittek. (Folytatása követk.)

Szebeni esküdtsek. A hivatalos lap az igazságügyminiszter rendeletét közli, melylyel a nagy-szebeni törvényszéknek esküdtszéki sajtóbírósi hatósági körét megszünteti azon ügyek tekintetében a nagy-szebeni, brassói, dévai, erzsébetvárosi törvényszékek kerületeit; és a kolozsvári törvényszék, mint sajtóbírósi terület-köréhez csatolja. A rendelet augusztus 1-én hatályba lép.

Kiegyezési tárgyalások. A kiegyezési tárgyalásoknak nem lesz érdemleges jellegük, inkább csak a modus procedendi elvi megállapítása képezi céljokat; a kvóta- és bank-kérdés egyáltalán nem igényelnek sürgős megvitatást; a Lloyd-kérdés felett csak a tárgyalások vége felé kezdik meg a tanácskozást; a szeszadónál semmi változást nem terveznek; a sajátképeni vámtárgyalások csak az ősszel kezdenek meg.

Ismét háboru Tonkingban. Courcy tábornok Huéből azt táviratozza, hogy a megérkezése utáni éjjel az ottani anami helyőrség, csapatát egész váratlanul megtámadta, de visszaveretett. Courcy nem aggódik a történések miatt és megteszi a kellő intézkedéseket. A távirat a támadás okáról nem tesz említést.

Courcy tábornok táviratai szerint, melyeket a hadügyminiszter a kamara mai ülésének kezdetén fog felolvasni, az anamiak 1200—1500 főnyi veszteséggel verettek vissza. A francziák sebesültekben és halottakban összesen 60 embert vesztek és teljesen hatalmukban van a citadella, hol körülbelül 1000 (?) ágyu van. Courcy azt táviratozza, hogy aggodalomra nincsen ok és Hai-Foagból csapaterősbítesek indultak el, hogy a francziákat minden eshetőség készen találja.

Az erdélyi szászok és a nyelvkérdés.

IV.

„A magyarok egyleteket egyletekre alapítanak — úgy mond ön — melyek minden nemzetiség adójából támogattnak, míg a többi nemzeteknek akadályok gördítetnek utjukba. Így pl. megtagadtatott az alapszabályok jóváhagyása a román „Opinca“ nevű kultúregylettől s egy szathmármegyei jótékony nőegylettől, még pedig minden törvényes ok nélkül. A névmagyarosítás illetékei (az államkincstár kárára) 5 frt-ról 50 krra szállítottak le. Nyilvános hivatalok betöltésénél a magyar nemzetiség feltűnő módon vonaték előnybe. Egy magyar név többet ér, mint a legjobb bizonyítvány; képtelenség nem oly nagy akadály, mint egy nem magyar név, ha annak viselője mindjárt teljesen birja is a magyar nyelvet. Ilyen tényekkel szemben „a teljes egyenjogusítás“ phrázisa merő gúny.

Ha a nemzetiségi törvény 1. §-a a magyar nyelvet határozottan az állam nyelvének nyilvánítaná, habár ez méltánytalan is, de legalább értelme volna. De azt a különféle nemzetiség lakta Magyarország létfeltételétől levezetni, az minden logikát arcul csapó, merő badarság.

Igen tisztelt kolléga ur! Engedje kérdeznünk, vajjon ön — hogy saját szavaival éljünk — önmaga hiszi-e ezen merő badarságot, vagy sem?

Ha nem, hát minek tekinti a közönséget? Mit mondanának ehhez az ösök, látva az utódok viselt dolgait? ... Mit mondana egy Honterus fenkölt szelme, egy Harteneck jelleme, ha törzsét az oláhokkal (Vlachen) testvércsokot váltani látná? ...

A nőkhöz.

Előpatak, 1885. július 5.

Senki se ítéljen meg: a feleségem engedélyével jöttem ide.

Az út e fürdőhöz, akár Székelyföldről a szászok földjén át, akár Brassótól jöve, akár S.-Szentgyörgytől kerülve, egyaránt bús és leverő.

A Barcaságon át a jég és árviz pusztított, elsőpörve hidakat, útpartokat és töltéseket, összeverve gyönyörű buza, tengeri, rozs és zab vetéseket.

De azért Előpatak sétányain napfény ragyog és tarka öltözetű közönség hullámszik fel s alá.

És ott jövevényt, engem ismeretlent, fiatal, csinos lány fogad, utamat állja kedves szeretetreméltósággal, hogy ő engem most megvámol.

— Épen a legjobbkor, asszonyom; most ennek van divatja Magyarországtól egész le Romániáig!

Van a kezében egy fogás zöld hátú papiros, (szinte vekszli-számba vettem), a családásig hasonlatos a kultur-egylet kis bárczakönyveinek táblájához.

— No, gondolom magamban, ez már valami. A magyar nők megindultak. Azért is megveszek 30—40 darabot. Éljen a kultur-egylet!

— Ez nem az, uram. Ez más egyesület.

— Az sem baj, asszonyom. Itt ugyis sok a nyomor. Háromszéket Aldobolytól Kovásznáig, Szent Györgytől Uzonig és át Zágonyig vagy jég verte, vagy

Ha önnek nem az általunk jelzett célja volna, nem mellőzhetné a „Julia“ viselt dolgait. Ez időbe esik az „Opinca“ alakulása, melynek alapszabályait megerősíteni a kormány nem találta opportunusnak. Miért hallgatja el ön a „Románok irodalmi egylete“-t, melynek szép és nemes működését sok román ifju élvezi? Miért nem osztotta fel a kormány ezt, vagy más szerb, tót stb. egyleteket?

Jól, nagyon is jól tudja ön is ezeket, még sem említi meg füzetében!

A mit ön a hivatalok betöltéséről mond, az valóban tulszás s nem más, mint az igazságnak szándékos elferdítése, hogy hamis adatokkal a „Deutscher Schulvereint“ ismét kényszerhelyzetbe hozza.

Erre nézve különben kérdezzük öntől: vajjon ezen szándékos félrevezetés, hogy ne mondjuk, az olvasóközönség célzatos fellázítása feladata-e egy hírlapnak, még azon esetben, ha ezen insinuatik csak ugyan igazak volnának is?

Ezen méltatlan rágalomnak ellentmond Magyarország tisztai czim- és névtára, melyben a tisztviselőknek csaknem 50%-a német nevet visel. De még inkább ellentmond ezen meggondolatlan, vagy talán különös szándékokkal világá bocsátott állításnak az erdélyi s budapesti legfelsőbb hatóságok tisztviselőinek statisztikája.

A mit ön a magyar képviselőházi tárgyalásokat illetőleg olvasóinak feltalál, arra nem tartjuk érdemesnek szót vesztegetni.

Füzetének 36—46. oldalai kizárólag a hivatalok nyelvkérdésének taglalásával foglalkoznak s ép oly hangban tartvák, mint eddig is láttuk. Céljük is ugyanez, mint az eddigieknek, vagy helyesebben mondván, bebizonyítani, hogy Magyarországon a társnemzetiségek helyzete jóval rosszabb, mint a világ legelnyomottabb népeié.

S mégis — mint kolléga ur látja — ezen nagy nyelvkérdés kulcsa egykönnyen feltalálható volna, ha nem tévesztünk szem elől egy sarkmondatot; ha ezt hálátlan izgatások helyett a népnek megmagyaráznók. Jól ismeri ön e mondatot: „Egy hazában létezhet ugyan több nemzetiség, de nemzet csak egy!“

Nem értette volna ön ezen minden modern állam alapkövét képező mondatot akarva, vagy nem akarva félre, akkor ezen említett sorok bombasztikus állításai tárgytalanok volnának. Természetes, hogy ez a „Kr. Ztg.“ olvasóinak nem tetszett volna, mert akkor a Nagy-Németországban — hol „szabadon énekelnek, mint a madár“ — a magyarok ezen horribile dictu igazságtalanságait — mint ön nevezi — meg nem tudhatták volna.

Sőt annak megbélyegzéseül, mily gyalázatosan bánnak el Magyarországon, ön még ezt is állítja:

„A legtöbb bíróság úgy végzéseket, mint jegyzőkönyvekben, polgári-, mint büntügyi végtárgyalásokban csaknem kizárólag a magyar nyelvet használja s innen van, hogy a nem magyar lakosság csaknem kizárólag német végzéseket és ítéleteket kap, sőt — horribile dictu — a legtöbb bíróság végtárgyalásain, hol a vádlottra nézve élet-halál kérdés felett döntenek, a tárgyalás előtt teljesen ismeretlen nyelven foly!“

Már most kérdeznők olvasóinkat, a kik talán szintén jelen voltak már egy törvényszéki tárgyaláson, vajjon ezen mesés, hogy ne mondjuk megáttalkodott vád csak képzelhető-e?

viz megáztatta. Isten keze huzott ezen a tengernyi rónán át egy óriási nagy vonalat, mely összerongálta a gazda vagyonát, a megye kilátásait és az ország számvetését. Ezeknek drága lesz a kenyér. ... Örömmel adok, a mit Isten adott. S köszöntöm az árvízkarosultakat segélyző nőket.

A kis nő arca elkomolyodik, mintha aggodás vonulna át lelkületén.

— Az sem!

Meg vagyunk akadva, én is, ő is. Én gondolkodom, tekintetek a zöld hátú papirosokra, a mikből aztán kiviláglik, hogy ottan tombola rendeztetik a vörös kereszt-egylet javára.

Vettem belőlük kettőt. Nem szeretem magamat megerőltetni.

* * *

Szeretem a keresztteket a mezőn, mert abból kötik össze az isten szent áldását; a mellen, ha becsületért osztogatták; a számár hátán, mert azon ült a Jézus; szeretem azokat a keresztteket, miknek kötése alatt egy írónk elbeszéléseit adta ki; azokat is szeretem, melyek vörösre vannak pingálva s a sebesültek fájdalmaira gyűjtik alattok a gyógyírt, az elnyugvást és enyhületet.

De van-e most hazánknak sebesültebb része, mint Erdély? égetőbb fájdalom a lehanyatlott nemzeti közszellem feletti bánatnál? Van-e nagyobb és

És mégis ebben is igaza volna a „Kr. Ztg.“-nak? Az igazság ténye a következő: Olvasóink emlékezni fognak még azon borzasztó négyzseres gyilkosságra, melyet Marlin és Kleeberg (előbbi egy szebeni ügyvéd, utóbbi egy ottani szász timár fiú) elkövettek. A végtárgyaláson Kleeberghez — ki magyarul is tud — azon kérdés intéztetett, mely nyelvet akarja használni. Kleeberg előbb magyarul, később németül beszélt, a mit senki sem vont meg tőle. Marlin németül beszélt. Ez a hivatolt érthetetlen nyelv, mint a „Kr. Ztg.“-nak mondani méltóztatik; de ez egyszer mind az igazság is, melyben a Magyarország anyakeblén nagyranőtt indigénák, hazájokat részesítik.

Kell-e hozzá kommentár!! ...

Román lapszemle.

Ha bukaresti román lapban a magyar ügyekről irt cikket pillantok meg: első dolgom az, hogy azon a cikket futtatom végig szememet s száz eset közül 99-szer megmondom egész bizonyossággal, hogy erdélyrészi avagy romániai atyafi irta azt a cikket. Kérdezhetné a t. olvasó, hogy miről ismerem meg? Arról, hogy a romániai hírlapíróknak Magyarországról irt cikkei, általánosságban tartott rettenetes nagy mondasokból, magas hangon tartott „nesze semmi, fogd meg jól“-féle szóvirágokból állanak; ellenben Bukarestbe vándorolt erdélyrészi hírlapírók cikkei telve vannak ostobaságokkal, rosszlelkű ferdítésekkel, fenyegetésekkel, hazug jóslatokkal, és dákórománizmussal.

Egy ilyen cikket pillantottam meg a „Gazeta“ idei 138. számában „Romanii és Unguri“ felirattal, melyet a „Gazeta“ a bukaresti „Romanul“-ból vett át s melyet feleletképen küldött a „Nemzet“-nek.

A cikk írója azon kezdi, hogy a „Romanul“ több ízben megkísérettette a románok és magyarok között testvéri egyetértést létrehozni az egyenlőség és demokrat elvek alapján, de hasztalanul. „A magyarok szerinte az osztrák németek szuronyainak védelme alatt nagy európai hatalomnak képzelik magukat és tönkre akarják tenni a románokat ősi hazájukban, t. i. Erdélyben. Ez ellen 12—14 millió román köteles a magyarság lobogójával szemben a románság lobogóját kibontani.“ Nem dákórománizmus-e ez s nem fenyegetés?

Hanem ostobaság az, a mi itt következik:

„A képvisleti rendszert a magyarok soha sem ismerték; 1848 előtt a legerőszakosabb hűbéres arisztokrata kormányzatuk volt, 1867-től fogva pedig plutokrat-arisztokrata. A magyar soha sem volt demokrata.“ A bojár oda át, no az demokrata még ma is! Hanem most jön a hadd el hadd! „Ha történelmi jogról van szó, melyet Erdély felett birnak, mint a „Nemzet“ — mondja, — ez megszünt azon a napon, midőn 1849-ben Debreczenben az uralkodóházat trónvesztettnek nyilvánították és a románok, horvátok s oroszok fegyvereik által meghódították. Az 1850—1861-ig tartott osztrák önkényuralom teljesen véget vetett a történelmi jognak. Erdély román, és hogy a magyarok hatalomra visszakérülven plutokrat kormányt szerveztek és a felszabadított zsidókkal egyesülve, a románokat Erdélyben a közjogokból félretolták, sőt a koronázáskor még Románia czimerét történelmi jogon Magyarország czimere előtt térdeltették.

Igy jártak el a pesti kiállításon is, a hol a Ro-

dicsőbb, mező az Erdélyi m. közmívelődési egyesület munkamezejénél, melyen kulturánk, iparunk és nemzeti önállásunkért indították meg a nagy és nemes harc azokkal, kik elnyomni akarják individualitásunkat, ki akarják licizálni lábunk alól e haza földjét és a kik el akarják tőlünk disputálni tőlünk Erdélyt?!

Hát kell most a magyar nőnek vörös-kereszt, a mikor itt sötétlik előtte Isten csapásában, elzúllásunkban a lassu hanyatlás fekete keresztje? Hát lehet most másra is gyűjteni, mint a kultur-egyesület javára, mely a legnagyobb társadalmi feladatok egyike, melyek valaha, mióta Magyarország itt áll, kinyújtotta kezét, esdeklő szóval kérve a magyar nőktől megértetést, pártolást, szavának meghallgattatását?!

Ezek elszomorító jelenségek!

A vöröskereszt-egyesület milliókkal bir már. Kikapta részét a magyar társadalom-bőkezűségéből. És főként most béke van, talán lesz is még hosszasan, s ez nem égető.

Ne tánczoljunk, ne tombolázzunk és ne apelláljunk most zsebeinkre a vörös keresztért. Nincs annak szüksége. Annak a loyaltásnak, melylyel nemzetünk fölfelé örökké leteteményese vala, kiadtuk azokban a milliókban csengő bizonyítványát már, melylyel a vöröskereszt-egyesület bir.

Most a magyar nőknek azt kell megmutatni, hogy megértik azt a szórtalan panaszt is, a mit ez az

varrást elvégezte, a fogával harapta le a czérnát, eközben a posztó a szájához ért, s a kutya mérge a szájába jutott. Nemsok időre rá a szerencsétlen aszszony borzasztó kinok közt meghalt.

Savanyu Józsi és atyja. Ifjabb és idősb Savanyu József álltak a napokban egymással szemközt. Nem igen örültek egymás látásán. Az apa — mintegy 75 éves öreg — szidta a fiát, hogy mindég rossz volt; de aztán emlékeztették rá, hogy hiszen ő kegyelme sem jobb, s hogy mégis csak igaz a közmondás: »az alma nem esik messze a fájától.«

Az olasz trónörökös leendő menyasszonya. Mint a „Gazetta Piemontese“ jelenti, olasz udvari körökben az a hír van elterjedve, hogy az olasz trónörökös nejeül a flandriai gróf legidősb leánya, tehát Stefánia

trónörökösne unokahuga van kiszemelve. Az eljegyzés azonban csak négy év után fog megtörténni, mikor a trónörökös 20, választottja 18 éves lesz.

Gyászos halotti tor. St.-Veithból írják, hogy egy furthi gazdag birtokos meghalt, s a család halotti tort tartott. Midőn az asztalnál ültek, a villám becsapott a házba, s 6 embert lesújtott. Közülök négy valahogy felépül, de kettő súlyos sérülést szenvedett.

Miss Cora nevű vakmerő hölgy produkálja magát a bécsi Praterben hat — két him és egy nőstény — pompás afrikai oroszlánnal. Midőn miss Cora a ketrecbe lép, az oroszlánok vérben forgó szemekkel s iszonyuan bömbölve ugrálnak föl, de az állatszedlítőnő néhány francia vezényszavára ismét elcsendesednek. Miss Cora most ugratja őket, karját és fejét torkukba teszi s hasonló háborzongató dolgokat

követ el. A miss különben jól megtermett amazon s midőn karját egy oroszlán tátongó torkába dugta, mosolygva szolt: „Ime egy darab szaftos hus!“ Mintán a kalitkát zajos helyeslések közt elhagyta, kezdődött a fenevadak etetése.

Brassai piaci árfolyam.

Brassó, 1885 hó július 9-én.

Román papírpénz a 20 frankos	8.92 vétel 8.95 eladás.
ezüstpénz a 20	8.85 „ 8.92
Napoleon d'or (aranypénz)	9.85 „ 9.88
Török lira	11.08 „ 11.12
Orosz imperial	10.08 „ 10.12
Arany	5.80 „ 5.84
Orosz papírrubel	124.— „ 125.—

Felelős szerkesztő: **Szterényi József.**

Kiadótulajdonos: **Alexi könyvnyomdája.**

H I R D E T M É N Y E K.

Szám 7631./1885.

(167) 1—3

5056./1885. számhoz
telekkvi.

Pályázat.

A helybeli rendőrkapitányságnál üresedésbe jött 450 frtnyi évi fizetéssel és 100 frtnyi lakpénzzel összekötött irnoki állomás betöltésére pályázat nyitattik.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint iskolai tanulmányaikra, a három hazai nyelv ismeretére és az írásbani jártasságra vonatkozó okmányaikkal felszerelt kérvényüket folyó hó 22-én délutáni 5 óráig ezen tanácsához nyújtásuk be, s egyuttal okmányilag mutassák be, hogy feddhetlen előéletűek és hogy a 40-dik évet még tul nem haladták.

Brassó, 1885. július hó 7-én.

A városi tanács.

Szám. 20.—1885.

(162) 3—3

Árlejtési hirdetmény.

Törösvár m. kir. vesztégintézethez tartozó lakháznál szükséges átalakítási és kijavítási munkálatok foganatosítását a nagyméltóságú földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium f. évi 32248. sz. a. kelt rendelettel engedélyezvén, ezen építkezés biztosítására ezenel nyilvános árlejtés hirdettetik.

A költségvetésileg előirányzott összeg 1737 frt 58 kr, azaz egyezerhét-száz harminczhét forint ötvennyolcz krajczárban van megállapítva, mely összeg az árlejtésnél a kikiáltási árt képezendi.

Köteles minden vállalkozni kívánó az árlejtés megkezdése előtt az előirányzott vállalati összegnek 10%-át bnatpénzül azonnal készpénzben letenni.

Az árlejtési tárgyalás a törösvári m. kir. vesztégintézet igazgatósága által 1885 évi július hó 20-án délelőtti 10 órakor a törösvári m. kir. vesztégintézet irodájában fog megtartatni, mire vállalkozni kívánók azon figyelmeztetés mellett hivatnak meg, miszerint az ezen építkezésre vonatkozó terv és költségvetés a törösvári m. kir. vesztégintézetnél mindenkor betekinthező.

Brassó, 1885. július hó 2-án.

A m. kir. vesztégintézetek felügyelősége.

(165) 2—3

Szám 512./1885.

Pályázat.

A m. kir. vesztégintézeteknél egy II. osztályu vesztégóri állomás megüresedett. Ezen állomásra, melyre első sorban az 1873. évi törvény-cikkben körülírt kiszolgált altisztek is tarthatnak igényt, ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak tehát mindazok, a

Szám 472.—1885.

Gabona-árverési hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állad. ménesbirtok igazgatósága részéről ezennel közhírré tétetik, mikép az alább nevezett gabonaneműek és mennyiségek 1885. évi július hó 10-én szóbeli és írásbeli ajánlatok útján tartandó árverésen fognak eladás alá bocsátatni és pedig:

Az alsó-szombatfalui magtárban 800 q. (méter mázsa) 74 kilós rozs, I. emelet 1-ső halom.

Az alsó-kománai magtárban 200 q. (m. m.) 72 kilós rozs, I. emelet 3-ik halom.

Venni szándékozók sajátkezüleg aláírt és lepecsételt ajánlataikat 50 kros bélyeggel és 10% készpénz, értékpapír vagy adóhivatali letéti nyugtából álló bnatpénzzel ellátva, 1885. július 10 d. e. 10 óráig a fogarasi m. kir. állad. ménesbirtok igazgatóságánál benyújthatják. Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Szóbeli árverésre jelentkezők 600 forint bnatpénzt kötelesek a bizottság előtt letenni.

Az ajánlatban azon egyes gabonarészletek, melyekre ajánlattevő pályázik, tételenként az érettük ajánlt árral együtt külön szám és betűvel megjelölendők. Az ajánlt ár helyben a magtárban átvéve métermázsként számítva teendő ki. A megvett gabona legfeljebb 1885. évi július 20-ig, vevő által a vételár előleges lefizetése után saját költségén átvendő és elszállítandó.

Oly ajánlatok, melyekben több részletre átlag-árak foglaltatnának, vagy kijelentetnék, hogy az ajánlat csak az esetre tartatik fenn, ha az abban foglalt összes részletekért ígért árak elfogadtatnak, vagy az átvételre hosszabb határidő köttetnek ki, — figyelembe nem vétetnek.

Az átvételre kitűzött határidő elteltével, köteles vevő a még esetleg el nem szállított gabonát elszállítani, ellenkezőleg naponként 10 kr fekbért fizetni.

A megvett gabona az árverés után, vevő költsége és veszélyére áll a magtárban.

Az árverés napján, azaz 1885. július 10-én, d. e. 10 órakor az ajánlatok alóli igazgatóságnál teljes nyilvánosság mellett felbontatván és megvizsgáltatván, az eredmény aznap kihirdettetik.

A gabona az illető magtárakban, mustrái pedig alóli igazgatóságnál megtekinthetők.

Kelt Fogarason, 1885. június 30-án.

A fogarasi m. kir. állad. ménesbirtok igazgatósága.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói királyi törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Reiner Ferencz** végrehajthatónak **Lukas János** végrehajtást szenvedő elleni 47 frt 55 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő, a földvári 212. számú telek-jegyzőkönyvben A + 1. 3—12. és 14. rendszám alatt foglalt ingatlanokra az árverést 548 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebbi megjelölt ingatlanok az 1885. évi **szeptember hó 5-ik** napján délelőtt 9 órakor Földvár község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak — végrehajtható kivételével — az ingatlanok becsárának 10%-kát készpénzben, vagy az 1881-dik évi LX. törvény-cikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1 én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. törv.-cikk 170. §-a értelmében a bnatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban, 1885. évi június hó 20-ik napján, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

Deési, elnök.

Fára, jegyző.

Szálloda-berendezés.

250 drb. csaknem egészen új nádszék,
továbbá 50 drb. asztal
jutányosan eladó.

Hol? megmondja e lapok kiadóhivatala.

(163)

[4. 9. 11.]

2—3

A legjobb borderítő szer.

Egy ismert balatonvidéki borkereskedő feltalálta azon **borderítő szer**t, mely a legtöröttebb és legzavarosabb bort is **3 nap alatt kristályfénnyé teszi**, a nélkül, hogy a borban üvozt vagy butellázásnál a legesekélyebb csapadékot hagyná az üvegben. — Ezen szer több pinczében használtatott s nagyobb vendéglőkben is két év óta a legnagyobb sikerrel használják.

[83] 1—12

5¹⁰-es palaczk ára 2 frt. 30 kr.

Minden üveg használati utasítással küldetik.

Megrendelhető: *Budapest* a „Munkatárs“ kiadóhivatala útján:
IV. ker. Lipot-uteza 6. szám, I. emelet 12. ajtó.

Budapesti kiállítási SORSJEGYEK á **1 ft.**

SORSJEGY 10 ft. | **4000 nyeremény**

100.000 ft.
mely 1% levonással, azaz **99.000 ft. készpénzben**

Az 1885-iki budapesti országos kiállítás sorsjáték-kezelősége
Budapest, Andrassy-ut 43.
Sorsjegyek kaphatók ezen lap kiadóhivatalában.